

**Buna guvernare la români.
Principii, metodologie și studii de caz**

**Buna guvernare la români.
Principii, metodologie și studii de caz.**

Broșura **“Buna guvernare la români. Principii, metodologie și studii de caz”** se bazează pe experiența acumulată ca urmare a proiectului "Parteneriat pentru o bună guvernare", implementat de către Asociația Pro Democrația, Agenția de Monitorizare a Presei și de Centrul de Resurse pentru participare publică.

Proiectul este finanțat de Agenția pentru Dezvoltare Internațională a Statelor Unite (USAID) prin intermediul World Learning for International Development în cadrul Programului de Consolidare a Societății Civile din România.

Felicitam membrii grupurilor de inițiativă cetățenească din comuna Cristești (județul Iași) și orașul Jimbolia (județul Timiș) pentru interesul manifestat față de promovarea bunei guvernări. Mulțumim Cluburilor APD din Iași și Timișoara pentru implicare.

© Dreptul de autor

Drepturile de autor asupra acestei publicații sunt rezervate Asociației Pro Democrația (APD), Agenției de Monitorizare a Presei (AMP) și Centrului de Resurse pentru participare publică (CeRe). Publicația ori părți ale acesteia pot fi reproduse numai cu permisiunea acestora.

Publicat la București, august 2007

ISBN 978-973-0-05164-3

Acest material a fost tipărit cu sprijinul oferit de misiunea din România a Agenției de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite ale Americii (USAID), prin intermediul proiectului “Romania Civil Society Strengthening Program”. Opiniile și informațiile prezentate în aceste pagini sunt cele ale autorilor și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al USAID sau al Guvernului Statelor Unite ale Americii.

Buna guvernare trece primejdia rea

Asociația Pro Democrația, Centrul de Resurse pentru participare publică și Agenția de Monitorizare a Presei au derulat, în perioada septembrie 2006 – septembrie 2007 proiectul, "Parteneriat pentru o Bună Guvernare". Acesta s-a dezvoltat, pe de o parte, din nevoia instituțiilor centrale și locale de a adopta și implementa principiile și mecanismele unei bune guvernări și, pe de altă parte, din nevoia de susținere și consolidare a organizațiilor societății civile.

În ciuda politicilor de modernizare a administrației publice, aplicarea în practică a principiilor bunei guvernări este timidă. Reforma administrației publice din România este un proces anevoios, care cere participarea tuturor factorilor interesați.

Eforturile de reformare ale administrației publice locale și centrale sunt sprijinite de inițiativele organizațiilor societății civile precum și de instituțiile europene. Alăturarea acestor trei parteneri și sprijinită de participarea membrilor comunităților guvernate, pot schimba în bine guvernarea locală și centrală din România.

Membrii "Parteneriatului pentru o Bună Guvernare" și-au propus să vină în întâmpinarea nevoilor administrațiilor publice din România susținând buna guvernare la nivel local și oferind asistență în procesul de implementare a proiectelor similare atât organizațiilor neguvernamentale care acționează la nivel local, cât și administrației publice locale.

Din această perspectivă, broșura “Buna guvernare la români. Principii, metodologie și studii de caz” se constituie într-un inventar al activităților derulate de membrii Parteneriatului pentru o bună guvernare în sensul definirii și promovării bunei guvernări, al sprijinirii eforturilor administrațiilor publice locale dar și a cetățenilor pentru familiarizarea cu și aplicarea principiilor bunei guvernări.

În paginile următoare veți găsi, pe rând, detalii despre metodologia de lucru aleasă de organizațiile partenere în cadrul proiectului “Parteneriat pentru o Bună Guvernare”, informații culese din experiența acumulată în urma implementării proiectului în cele două comunități pilot comuna Cristești (județul Iași) și orașul Jimbolia (județul Timiș).

Astfel, prima parte a broșurii prezintă instrumentele și tehnicile de colectare a informațiilor atât de la cetățeni, cât și de la reprezentanții administrației locale, organizații neguvernamentale, media, firme dintr-o comunitate. Acestea pot fi folosite de către grupurile de inițiativă cetățenească pentru a putea descoperi nevoile, opiniile, dorințele unora sau altora, urmând a fi folosite în evaluarea calității guvernării.

Cea de-a doua parte a broșurii “Buna guvernare la români. Principii, metodologie și studii de caz” prezintă două studii de caz. Pentru a putea evalua și îmbunătăți calitatea guvernării locale, membrii “Parteneriatului pentru o Buna Guvernare” au identificat două comunități în care a fost implementat proiectul pilot: comuna Cristești (județul Iași) și orașul Jimbolia (județul Timiș). Speram ca punctele slabe dar, mai ales, punctele tari ale experiențelor celor două comunități în ceea ce privește guvernarea locală, să constituie un bun exemplu pentru conturarea unor planuri viitoare de adoptare a unor bune practici de către toți factorii interesați de acest

fapt: administrații publice locale, organizații ale societății civile, administrație centrală.

A treia și ultima parte realizează o sinteză a Programului Operațional Creșterea Capacității Administrative. Capitolul subliniază oportunitatea pe care o oferă fondurile europene pentru dezvoltarea unei administrații publice eficace și eficiente și a unui nivel înalt al încrederii publicului în activitățile acesteia.

De aceea, materialul "Buna guvernare la români. Principii, metodologie și studii de caz" se adresează unei multitudini de publicuri. Prezentând pașii pe care Parteneriatul pentru o bună guvernare i-a făcut în stabilirea condițiilor existenței bunei guvernări într-o comunitate precum și demersurile făcute pentru a promova buna guvernare în două comunități, această broșură prezintă un bun instrument pentru organizațiile neguvernamentale locale ce vor să replice acest proiect la nivelul comunității din care provin. În plus, simplitatea și claritatea cu care sunt explicate toate aspectele metodologice fac din acest material unul pe înțelesul cetățenilor simpli care doresc să contribuie la promovarea bunei guvernări la nivelul comunității din care fac parte. În fine, oferind exemple de bună practică extrase din activitățile desfășurate deja de reprezentanții administrațiilor publice locale din două comunități, broșura "Buna guvernare la români. Principii, metodologie și studii de caz" poate sprijini eforturile funcționarilor publici și aleșilor locali și alte localități ale României în direcția susținerii principiilor bunei guvernări în propria comunitate.

Despre buna guvernare

Există foarte multe abordări și definiții pentru *buna guvernare*. Am definit buna guvernare ca fiind modul de guvernare care:

- ✘ Se bazează pe **respectarea legilor** și aplicarea regulamentelor;
- ✘ Presupune **asumarea deplină a răspunderii** față de membrii comunității;
- ✘ Permite **participarea** echitabilă a tuturor factorilor interesați în elaborarea și formularea politicilor și deciziilor publice;
- ✘ Permite **participarea cetățenilor** la buna funcționare a instituțiilor publice;
- ✘ Este **transparentă**;
- ✘ Asigură **integritatea** reprezentanților administrației publice;
- ✘ Livrează servicii publice în mod **eficient**.

Vorbind despre buna guvernare luăm în calcul existența unor reglementări care să asigure calitatea guvernării locale dar și modul în care aceste reglementări sunt respectate la nivel local, atât în litera cât mai ales în spiritul lor. În afară de reglementări, luăm în calcul mai cu seama folosirea unor **bune practici** care merg dincolo de aplicarea legislației și arată dorința reală a autorităților de a “guverna bine”.

La Pucioasa, cetățenii au fost invitați la întâlniri publice cu toboșarul. Legea nu cerea decât afișarea anunțului pe site, la avizier sau în presa locală.

Creșterea calității guvernării la nivelul comunităților locale

Abordarea propusă este axată numai pe câteva aspecte care determină calitatea guvernării locale – cele legate de transparența, participarea comunității la luarea deciziilor publice, integritate. Considerăm că acestea sunt cel mai ușor de abordat de către comunitățile locale și că îmbunătățirea lor poate să ducă la dinamizarea democrației locale și, mai departe, la eficientizarea serviciilor publice.

În cele ce urmează vom discuta cei patru pași de îndeplinit pentru creșterea calității guvernării:

Pasul 1 – Evaluarea

Nu putem rezolva o problemă – calitatea redusă a guvernării locale – fără să știm de unde plecăm. Acesta este motivul pentru care propunem o analiză a modului de guvernare locală care să sublinieze aspectele ce trebuie îmbunătățite. Realizarea acestei analize presupune deschiderea autorității publice locale și dorința reală a acesteia de a se uita, cu un ochi critic, la felul în care funcționează și la relația cu cetățenii.

Metodologia de evaluare pe care o propunem pornește de la premisa că există condiții intrinseci ale bunei guvernări. Astfel, calitatea guvernării la nivel local este dată de:

- ✘ măsura în care autoritățile publice locale informează comunitatea în legătură cu activitățile sale;
- ✘ măsura în care autoritățile publice locale asigură consultarea și participarea, factorilor interesați, la procesul de luare a deciziilor;

- ✘ măsura în care este asigurată corectitudinea și transparența gestionării banilor publici la nivelul autorităților publice locale;
- ✘ măsura în care este asigurată integritatea personalului la nivelul administrației publice locale;
- ✘ măsura preocupării autorităților publice locale pentru satisfacția cetățenilor față de calitatea serviciilor publice.

Practic, acestea sunt cele cinci dimensiuni ale guvernării care urmează a fi evaluate de către cei care doresc să aplice metodologia propusă. Pentru fiecare dimensiune în parte, au fost identificați indicatori simpli și ușor de urmărit – vezi grila indicatori.

Indicatorii pe care i-am identificat nu urmăresc strict legislația, ci se referă și la bune practici. Pentru fiecare indicator, grila de evaluare identifică sursa care poate oferi informația relevantă, care să permită evaluarea.

Procesul de evaluare are ca rezultat principal un raport care scoate în evidență punctele tari și punctele slabe ale guvernării locale din punct de vedere al dimensiunilor analizate (transparență, participare, integritate, etc). Acest raport este pus la dispoziția comunității locale care, astfel, va avea un punct de plecare în demersul de a îmbunătăți calitatea guvernării locale.

Dimensiuni:	Indicatori:	Itemii:	Sursa de informare
1. Masura in care autoritatile publice locale informeaza comunitatea in legatura cu activitatile sale.	A. Documente oficiale, decizii, norme locale:	Regulamentul de functionare a primariei/consiliului local include prevederi pentru transparenta decizionala si consultare - cele cerute de lege - 544/2001 si 52/2003, altele suplimentare	- solicitarea regulamentului pe baza Legii 544/ 2001;
		Exista si alte documente normative care reglementeaza transparenta decizionala si participarea la decizia publica	- interviu cu reprezentanti ai primariei sau solicitare pe baza Legii 544/2001;
	B. Practici:	Exista compartiment de Acces informatii si Transparenta (relatii cu publicul) in cadrul primariei	- interviu cu secretarul primariei;
		Acesta are acelasi program de functionare cu primaria, plus o dupa amiaza pe saptamina	- consultat programul biroului;
		Exista o persoana responsabila de relatia cu societatea civila, care	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public;
		O Difuzeaza anuntul cu privire la sedintele de consiliu	- interviu persoana responsabila de acces la informatii de interes public si cu ONG sau mass media; observatiya directă
		O Primeste propunerile, sugestiile si opiniile persoanelor interesate de proiecte de acte normative	
		invita special persoane interesate la sedintele publice	
		O Onoreaza solicitarile de informatii publice potrivit cu prevederile legii	
		Costul de copiere a documentelor ce contin informatii de interes public nu depaseste pretul practicat pe piata	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public;
		Solicitarile de informatii publice sunt onorate in acord cu prevederile legale (in cel mult 24 h daca sunt info solicitate verbal, 10 sau, cel mult 30 de zile de la data depunerii solicitarii daca sunt doc solicitate in scris)	- interviu ONG sau solicitare pe baza Legii 544/2001;
		Acorda nediscriminatoriu acreditate pentru toti reprezentantii mass media care solicita acest lucru	- raportul privind transparenta, eventual mass media sau ONG;
		Au existat presiuni exercitate asupra reprezentantilor mass media	- interviuri ONG, mass media;
		Exista un buletin informativ al Primariei, in care se publica informatiile de interes pentru comunitate	- interviuri cu media;
		Primaria face un raport anual asupra transparentei si accesului la informatii de interes public	- solicitat la primarie;
		Administratia locala isi face cel putin anual un raport de activitate, pe care il prezinta comunitatii	- solicitat la primarie;
		Exista alte publicatii relevante care sa reflecte activitatea administratiei locale	- solicitare informatie la primarie, organizatii si media;
		Proiectele de acte normative ce urmeaza a fi dezbutate se afiseaza la sediul Primariei, se pun pe siteul acesteia si se transmit mass mediei cu 30 de zile inaintea supunerii spre adoptare	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public, monitorizare site primarie;
		Proiectele de acte normative de interes pentru anumite grupuri din comunitate sunt comunicate in mod direct acestora	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public, organizatii si media;
		Anunturile emise de catre institutia publica respecta forma solicitata de lege	- monitorizare si analiza re anunturi;
		Consilierii locali fac public anual un raport propriu de activitate	- solicitare pe baza legii 544/ 2001, interviu ONG;
		Consilierii locali se intalnesc periodic cu cetatenii	- interviu secretar primarie , interviuri cetateni;
		Sedintele publice se anunta cu trei zile inainte, prin afisare la sediul Primariei, pe site si prin mass media	- interviuri mass media, ONG;
		La sedinte sunt invitate, in mod direct, persoane care sunt interesate in mod special de subiectele de pe agenda	- monitorizare site;
		La sedintele publice, membrii mass media au acces indiferent de numarul persoanelor prezente	- solicitare informatie la primarie,
		Minutele sedintelor publice, incluzind votul fiecarui membru, sint afisate la sediul autoritatii publice si publicate pe site	- interviu ONG;
		Administratia locala organizeaza periodic conferinte de presa	- interviu mass media si ONG;
	- interviu secretar primarie, mass media, ONG si monitorizare site;		
	- interviu mass media;		

		Activitatile de informare sunt facute personalizat (sunt folosite metode adecvate pentru grupurile vizate de respectivele informatii)	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public sau secretar, - interviu ONG, mass media;
		Exista avizare in locuri publice, altele decat sediul Primariei	- monitorizare site;
		Informatia este pe intelesul celor vizati	- studiu pe diverse publicatii;
		Exista metode variate de informare, in afara celor clasice, cerute de lege (avizier, site, mass media)	- interviu secretar primarie , primar, reprezentanti ai Consiliului local, ONG;
		Hotaririle Consiliului Local se fac publice	- monitorizare site;
2. Masura in care autoritatile publice locale asigura consultarea si participarea, factorilor ineresati, la procesul de luare a deciziilor.	CONSULTARE/Participare	Anunturile referitoare la dezbaterile unor proiecte de hotarari se afiseaza la sediul Primariei, se pun pe siteul acesteia si se transmit mass mediei cu 30 de zile inaintea supunerii spre adoptare	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public, monitorizare site;
		Informarile privind dezbaterile unor proiecte de hotarari se fac si direct catre cei interesati de subiectul proiectului	- interviu cu persoana responsabila de acces la informatii de interes public, ONG
		Administratia locala raspunde in mod corespunzator propunerilor cu privire la actele normative	- interviu ONGuri, mass media, primarie, raportul de activitate;
		Administratia locala organizeaza dezbateri publice la cererea in scris a unei asociatii legal constituite sau a altei autoritati publice	- interviu ONGuri, mass media, primarie, rapoarte ale intalnirilor;
		Administratia locala organizeaza consultari pe teme de interes pentru comunitate	- interviu ONGuri, mass media, primarie, rapoarte ale consultarilor;
		Participantii la dezbaterile publice se pot exprima corespunzator	- interviu ONGuri, mass media, minute ale intalnirilor (de cerut 544)
		Consilierii locali acorda audiente la solicitarea celor interesati	- interviu reprezentanti ai Consiliului Local, ONGuri, regulament;
		Sedintele consiliului local sint publice	- interviu ONGuri, mass media;
		La sedintele consiliului local participa persoane interesate	- interviu secretar primarie;
		Propunerile din partea cetatenilor, ONGurilor sint folosite	- interviu secretar primarie, ONG, cineva care a avut vreo propunere;
		La sedintele consiliului local sint invitate in mod special persoane interesate de problema respectiva sau cu expertiza in domeniu	- interviu secretar primarie;
		Acolo unde este cazul, exista si activeaza delegatii satesti	- interviu ONG si Primarie;
		Alegerea acestora a fost transparenta si deschisa tuturor alegatorilor	- interviu ONGuri, mass media, primarie;
		Primaria/consiliul local consulta cetatenii cu privire la deciziile de interes major (buget, plan de dezvoltare locala, etc)	- interviu ONGuri, massmedia, regulament;
Primarul se intilneste cu cetatenii	- interviu ONGuri, massmedia, primarie;		
Propunerile la proiecte de acte normative primesc raspuns	- interviu ONGuri, massmedia, primarie;		
Administratia foloseste metode variate de consultare a cetatenilor si dovedeste o preocupare constanta pentru consultarea acestora	- interviu ONGuri, massmedia, primarie;		
3. Masura in care este asigurata corectitudinea si transparenta gestionarii banilor publici la nivelul autoritatilor publice locale..	Transparenta exercitiului bugetar :	Proiectul de buget local este publicat si poate fi consultat de orice doritor	- solicitare catre primarie. Interviu cu ONG, reprezentanti mass media;
		Procedura de adoptare a bugetului a fost transparenta (s-a organizat dezbateri publice, conditiile de organizare a dezbaterii au oferit posibilitatea participarii tuturor celor interesati, anuntul de organizare a dezbaterii a fost diseminat corespunzator)	- interviu ONG, reprezentanti mass media, raportul dezbaterii publice ;
		· nr. de participanti la dezbaterile bugetului	
		· nr. de recomandari primite	
		Programul achizitiilor publice este prezent in cadrul bugetului ca anexa a acestuia	- consultarea bugetului;
		Bugetul local este prezentat intr-o forma accesibila	- consultarea bugetului;
Au fost implicati cat mai multi cetateni (contribuabili) in procesul de stabilire al nevoilor si necesitatilor comunitatii prin organizarea de catre apl de dezbateri publice	-interviuri reprezententi mass media, ONG;		
Procentul sumelor cheltuite pentru lucrari publice contractate prin proceduri de maxima transparenta(licitatie deschisa si licitatie restransa) vs procentul sumelor cheltuite pt lucrari publice contractate prin proceduri de transparenta minima (cererea de oferta, negocierea cu o singura sursa si cumpararea directa)	- solicitat in baza Legii 544/ 2001;		
Raportul de executie bugetara al primariei este public si a fost prezentat public	- interviu reprezentanti primarie, ONG;		

	Transparența procesului de achiziții publice:	<p>Administrația Publică locală ca autoritate contractantă are obligația de a asigura transparența atribuirii contractelor de achiziție publică prin publicarea anunțurilor care însoțesc aceste tranzacții în conformitate cu prevederile O.G.H 34/2006.</p> <p>Există programul anual al achizițiilor publice care cuprinde totalitatea contractelor de furnizare, servicii și lucrări, previzionate pentru un an bugetar.</p> <p>Rapoartele trimestriale privind achizițiile publice sunt publice</p> <p>Publicarea de către autoritatea contractantă a anunțurilor care însoțesc toate etapele procesului de achiziție (anunțul de intenție și anunțul de achiziție). Anunțurile trebuie să cuprindă toate elementele cerute de lege. Pentru contractele mai mici de 750 000 euro anunțurile sunt optionale.</p>	<p>-de solicitat pe baza 544/2001. De consultat <i>monitorul oficial, secțiunea a IV-a, Achiziții publice;</i></p> <p>- solicitare pe baza Legii 544/2001;</p> <p>- solicitarea pe baza Legii 544/2001 a programului achizițiilor din ultimul an (2005);</p> <p>- interviuri cu reprezentanții ONG despre situația achizițiilor din localitatea respectivă. Consultare Monitor oficial, secțiunea IV, achiziții publice;</p>
	Planul de dezvoltare, planul de investiții, planul de urbanism	<p>Planul strategic de dezvoltare, este public și a fost realizat cu participarea publicului</p> <p>Planul de investiții este public</p> <p>Planul de urbanism este public</p> <p>Există autorizații emise prin procedura aprobării tacite în anul în curs (cate)</p>	<p>- interviu reprezentanți primărie și mediu de afaceri, sau cerut pe baza Legii 544/2001;</p> <p>- consultare a rapoartelor eventualelor întâlniri publice organizate pentru elaborarea planului strategic;</p> <p>- interviu reprezentanți primărie și mediu de afaceri, sau cerut pe baza Legii 544/2001;</p> <p>- interviu reprezentanți primărie și mediu de afaceri, sau cerut pe baza Legii 544/2001;</p> <p>- solicitare informație pe baza Legii 544/2001;</p>
4. Măsura în care este asigurată integritatea personalului la nivelul administrației publice locale.	Documente oficiale, decizii, norme locale	<p>Regulamentul de funcționare a primăriei/consiliului local include prevederi legate de integritatea publică</p> <p>Există și alte documente normative care reglementează integritatea publică</p>	<p>- interviu reprezentant primărie, solicitat regulamentul în baza Legii 544;</p>
	Angajarea, stabilitatea și promovarea funcționarilor publici	<p>Există funcționari cu funcții de conducere/responsabilitate (șef servicii și direcții) angajați/promovați altfel decât prin concurs (Căți %)</p> <p>Există funcționari publici fără funcție de răspundere angajați/promovați altfel decât prin concurs (Căți %)</p>	<p>L.188/1999(2/4/12/25/ 49/69/70/72</p> <p>pe baza Legii 544/2001 se vor solicita copii după:</p> <p>- documentul care conține informația privind personalul angajat al administrației locale în mai 2004 privind statutul funcționarilor publici) art, pe categorii de angajați: funcționari publici și funcționari, cu titlul postului și modul în care aceștia au ocupat funcțiile pe care le dețin.</p>
	Migrația politică la nivelul aleșilor locali:	<p>Există aleși locali care și-au schimbat culoarea politică după alegeri (căți %; în ce sens au migrat)</p>	<p>Legea 249/2006 privind statutul aleșilor locali</p> <p>info solicitată:</p> <p>pe baza Legii 544/2001 se va solicita copie după:</p> <p>- documentul care conține informația privind adeziunea unui ales politic către un alt partid politic decât cel care l-a susținut în alegerile locale din 2004.</p> <p>- nr. aleși locali care și-au încetat mandatul ca urmare a schimbării apartenenței politice</p>
	Publicarea, acuratețea și verificarea declarațiilor de avere ale aleșilor și funcționarilor publici locali	<p>Declarațiile de avere există pe site sau au fost publicate în Monitorul Oficial al României partea III.</p> <p>Există un registru de sesizări cu privire la falsul în declarațiile de avere</p> <p>Declarațiilor de avere sunt conforme cu realitate</p>	<p>Legea 161/2003; Legea 115/1996</p> <p>consultarea publicației apl/web – site, avizier.</p> <p>info solicitată:</p> <p>în baza Legii 544/2001 se va solicita copii după:</p> <p>- Declarațiile de avere ale aleșilor locali</p> <p>- Declarațiile de avere ale funcționarilor publici</p> <p>-documentul care conține informație despre verificările declarațiilor de avere depuse</p>
Depunerea, actualizarea și	<p>Aleși locali și funcționarii publici au depus declarația de interese</p>	<p>L.161/2003 art.69/70/ 112/ 113/ 114/76/ ; L.215/1999 art47</p>	

	verificarea declaratiilor de interese	<p>Exista un registru al declaratiilor de interese</p> <p>Exista sesizari cu privire la declaratiile de interese</p>	<p>in baza Legii 544/2001, se va solicita copie dupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • documentul care contine lista alesilor si funct publici locali care au depus declaratii de interese • documentul care contine lista alesilor si functionarilor publici locali care au actualizat declaratiile de interese conf L 161 • documentul care contine lista alesilor si func publici in legatura cu ale caror declaratii de interese au fost depuse sesizari <p>- solicitat in baza Legii 544/2001;</p> <p>- in baza Legii 544/ 2001, se va solicita copie dupa: documentul care contine lista alesilor si func publici in legatura cu ale caror declaratii de interese au fost depuse sesizari;</p> <p>- interviuri cu mass media;</p> <p>- monitorizare site: numele persoanelor care nu au depus declaratia de interese.</p>
	Respectarea si verificarea incompatibilitatilor la nivelul alesilor locali si a functionarilor publici	<p>Prefectul a verificat situatia alesilor locali, din punct de vedere al incompatibilitatilor</p> <p>Au existat sesizari a unor situatii de incompatibilitate privitoare la alesii si functionarii publici locali</p>	<p>L 161/2003, art.69; L.188/1999, art.2 Legea 78/2001, art.1; L.161/ 2003 titlul I; L.7/2004, art.14</p> <p>Te baza Legii 544/2001 se va solicita copie dupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> -situatiile de incompatibilitate privitoare la alesii locali sau la functionarii publici constatate de autoritatea publica; - interviu reprezentant mass media;
	Declararea darurilor	<p>Exista o procedura de raportare a darurilor primite de catre alesii si functionarii publici locali</p> <p>Exista un registru care contine evidenta darurilor primite de alesii locali si de catre functionarii publici</p> <p>Au existat sesizari cu privire primirea de daruri</p>	<p>Legea 78/ 2001, art.1,4 ; Legea 7/2004 art.14; 544544 copie dupa procedura de raportare; copie dupa registrul de evidenta a darurilorInterviu media, ONG;</p>
5. Masura preocuparii autoritatilor publice locale pentru satisfactia cetatenilor legata de calitatea serviciilor publice		<p>Exista un sistem/mecanism de masurare a satisfactiei cetatenilor fata de serviciile publice pe care le primesc</p> <p>Exista plangeri/sesizari din partea cetatenilor si/sau firme fata de serviciile publice oferite de APL</p> <p>Daca da, cat % dintre plageri au primit raspuns au primit un raspuns</p> <p>Exista acte administrative modificate in instanta ca urmare a plangerilor formulate de cetateni si firme cu privire la serviciile publice (cate)</p> <p>Exista condamnari plata daune suportate de primarie in anul in curs (cate)</p>	<p>- interviu reprezentant primarie, media;</p> <p>- interviu primarie, media;</p> <p>- interviu primarie, media;</p> <p>- solicitat in baza Legii 544/2001;</p> <p>- solicitat in baza Legii 544/2001;</p>

Descrierea instrumentelor folosite pentru evaluare

Evaluarea guvernării locale se bazează pe îmbinarea rezultatelor mai multor instrumente și anume:

- a. **Interviuri:** Interviuri pe bază de chestionar cu oameni de afaceri, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale locale (ONG), cetățeni și reprezentanți ai administrației publice locale. Sugerăm ca interviurile să fie realizate cu persoane cheie din comunitate, apreciate de coordonator ca fiind cunoscătoare ale problemelor administrației (persoane resursă), pe de o parte, și cu funcționari publici și aleși, locali pe de altă parte. Nefiind o măsurătoare cantitativă de opinie ci, mai degrabă, o analiză instituțională, nu se va urmări realizarea unui eșantion statistic.
- b. **Răspunsurile la cererile pe baza Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public:** Documentarea se face prin cereri de informații de interes public solicitate de coordonator. Prin răspunsurile primite putem obține informații relevante pentru grupele de indicatori precizate.
- c. **Alte date obținute prin observație și consultarea unor documente ale primăriei (analiza avizierului primăriei, analiza site-ului etc).**

Pasul 2 – Grupuri locale de lucru

Pentru că vorbim despre guvernare locală, foarte importantă este implicarea comunității locale. Astfel grupurile locale de lucru sunt inițiate pentru a fi motorul îmbunătățirii calității guvernării din comunitățile în care funcționează. Rolul grupurilor este să identifice măsuri concrete care să ducă la creșterea calității guvernării locale.

Grupurile locale de lucru sunt formate din reprezentanți ai Primăriei și Consiliului Local și din membri ai comunității, cu toții interesați de creșterea calității guvernării. Membrii grupurilor lucrează voluntar, motivați fiind de bunul mers al comunităților lor.

În funcție de specificul comunității, este important ca din grupul de lucru să facă parte:

- doi - trei reprezentanți ai primăriei;
- reprezentanți ONG;
- reprezentanți media;
- sectorul de afaceri sau ai altor sectoare importante pentru comunitatea respectivă (agricultură, turism etc);
- cetățeni dispuși să se implice.

Numărul potrivit de persoane implicate este de 5-7. Dacă este nevoie, membrii grupului pot apela și la alte persoane. Important este ca membrii grupului de lucru să înțeleagă că au statut egal. Chiar dacă unii dintre ei provin din administrație, chiar dacă unii dintre ei sunt aleși locali, este important să nu aibă o atitudine de superioritate.

Pasul 3 –O viziunea comună a grupului de lucru

Membrii grupului de lucru, cu facilitare externă, trebuie să ajungă la o înțelegere și la o viziune comună despre bună guvernare și despre cum ar trebui să arate modul de guvernare în comunitatea lor. Cu această ocazie, recomandăm și instruirea membrilor grupului de lucru precum și discutarea raportului de evaluare.

Pasul 4 – Îmbunătățirea guvernării locale

Grupul de lucru devine operațional, își stabilește propriul mod de lucru și identifică cele mai potrivite măsuri de îmbunătățire a calității guvernării, pe cele cinci dimensiuni discutate. Practic, grupul trebuie să construiască, pe baza punctelor tari identificate, măsuri care să ducă la anularea/ameliorarea punctelor slabe, în așa fel încât modul de guvernare să se apropie cât mai mult de viziunea despre bună guvernare discutată la “pasul 3”.

O dată măsurile agreate, recomandăm discutarea lor cu diverși actori interesați, inclusiv cu funcționari publici, șefi de departamente. La final, planul de măsuri trebuie discutat cu primarul și dacă este cazul cu membri ai Consiliului Local. Dacă unele dintre măsurile propuse presupun hotărâri sau regulamente ce trebuie adoptate de Consiliul Local, această etapă este cu atât mai importantă.

Nu în ultimul rând, planul trebuie discutat cu reprezentanți ai mass media și ai sectorului ONG.

Studii de caz

Aducerea la aceeași masă de discuții a cetățenilor, aleșilor locali și funcționarilor publici este, în sine, un lucru destul de dificil. Numeroase obstacole (precum disponibilitatea redusă de timp a multor potențiali participanți, diferențele relativ mari între nivelurile de expertiză ale participanților, diferențele de opțiuni politice, lipsa generală de încredere a cetățeanului în autorități, existența unor rivalități personale) pot ca, atunci când acest gen de întâlniri au loc, să determine un caracter formal iar rezultatele obținute să fie minime sau chiar nule.

Dar, atât timp cât participanții la discuții sunt conștienți că pentru binele comunității trebuie să formeze un grup și să lucreze ca o echipă, aceste obstacole pot să fie depășite. Atunci când acest lucru se întâmplă, au de câștigat nu doar participanții direcți, în plan personal și profesional, ci mai ales comunitatea în care ei trăiesc și pe care, într-o formă sau alta, o servesc.

Două studii de caz - diferite din anumite puncte de vedere dar asemănătoare, din altele - care merită citite, având ca personaje principale oameni din două comunități. Ei au devenit membri ai unor grupuri de inițiativă cetățenească, dispuși să se implice în viața comunității lor. Sunt exemple care prezintă cazuri de succes în care parteneriatul dintre administrație și cetățeni duce la creșterea calității guvernării locale.

Aceste două succese ne dau speranța că modelul propus de noi va fi preluat și utilizat și de către alte comunități. Poate chiar de către comunitatea dumneavoastră.

Selecția comunităților

Pentru a testa metodologia descrisă în paginile anterioare, au fost selectate două comunități diferite prin așezarea geografică, mărime și tipologie administrativ-teritorială: Cristești, o comună din județul Iași, respectiv Jimbolia, un oraș din județul Timiș. În plus, cele două comunități se mai diferențiază prin câteva aspecte, detaliate în prezentările respective, dintre care cele mai importante sunt gradul de dezvoltare economică, cultura asociativă și istoricul acesteia, componența etnică a populației și evoluția acesteia.

Comuna Cristești

Comuna Cristești este situată în partea de vest a județului Iași, la granița cu județele Neamț și Suceava, la 92 km de municipiul Iași și la 17 km de orașul Pașcani, în a cărei arie de influență se află. Teritoriul comunei este traversat de Drumul Național 2 (DN2), Drumul Național 15B (D.N 15B) și de calea ferată Pașcani-Târgu Neamț, existând o stație CFR în satul Cristești.

Datorită situării la intersecția drumurilor de legătură cu orașele Pașcani, Roman, Bacău, Suceava și Târgu Neamț, comuna are perspective favorabile de dezvoltare economică.

Comuna Cristești are o populație de 4.340 de locuitori, un număr de 1410 gospodării și 1610 locuințe și este formată din trei sate: Cristești, Herești și Homița. Ea se întinde pe o suprafață de 5.340 ha, din care 2.943 ha teren agricol, 2.397 ha teren neagricol, din care 1.841 ha pădure. Principalele activități economice desfășurate sunt:

agricultura, zootehnia și extragerea de balast din albia râului Moldova, râu care străbate teritoriul comunei.

Cristești este o comună care nu iese în evidență la citirea unor simple date despre ea. Mai mult, din rândurile de mai sus vă puteți da seama că această comună nu este ușor de administrat, aici neexistând, cel puțin pe moment, agenți economici importanți care să genereze venituri majore pentru bugetul local.

Grupul de lucru local

Primul pas în implementarea proiectului a fost formarea unui grup de lucru ce a luat forma, în această localitate, a unui grup de inițiativă cetățenească care urma să contribuie la creșterea calității guvernării locale, pe fiecare dimensiune discutată.

Componenta grupului

Constituirea Grupului de inițiativă cetățenească (GIC) a fost un proces destul de dificil, deoarece trebuia ca acesta să fie compus din cetățeni dornici să se implice în îmbunătățirea calității guvernării locale dar și din reprezentanți ai administrației publice, astfel încât să se respecte un echilibrul în luarea deciziilor și în cunoașterea problemelor cu care se confruntă comunitatea.

Grupul de inițiativă cetățenească din Cristești beneficiază de prezența:

- unor reprezentanți ai Primăriei și Consiliului local care dau legitimitate grupului atunci când recomandările sale trebuie să fie implementate. De asemenea, acești membri sunt cei care se îngrijesc de aspectele practice ale funcționării GIC și oferă expertiza necesară formulării unor propuneri viabile;

- unor lideri informali (persoane respectate în comunitate) – doua profesoare, doi întreprinzători privați, doi agricultori, doi pensionari. Rolul liderilor informali este acela de a comunica grupului de lucru problemele, neliniștile cu care se confruntă comunitatea și soluțiile dorite de cetățeni.

La constituirea Grupului de inițiativă cetățenească, am ținut cont de următoarele elemente:

- disponibilitatea pentru acțiuni voluntare;
- domiciliul membrilor – s-a urmărit ca din GIC să facă parte cetățeni din toate cele trei sate ale comunei;
- gradul de relaționare cu primăria, dată fiind profesia acestora – s-a avut în vedere ca membrii GIC să aibă profesii care presupun un contact permanent cu administrația publică locală (este vorba de cadre didactice, medici, mici întreprinzători);
- vârsta membrilor – s-a urmărit o echilibrarea a vârstei membrilor, astfel încât GIC să nu fie un sfat al bătrânilor, ci o structură în care să fie reprezentate toate categoriile de vârstă.

La Cristești, întâlnirea de constituire a GIC a avut loc în luna martie 2007. La prima întâlnire, membrii GIC au participat la un curs de instruire pe tema buneii guvernări. pe 29 martie, Consiliul Local a luat act de constituirea GIC. La următoarea sa ședință, grupul și-a adoptat Carta, un document conținând regulile de funcționare a grupului.

Evaluarea calității guvernării locale

În paralel cu formarea grupului, a început etapa de evaluare a calității guvernării locale în Cristești.

Într-o primă fază a procesului de evaluare, au fost realizate interviuri cu oameni de afaceri și simpli cetățeni, pe de o parte, și angajații Primăriei și membrii Consiliului Local, pe de altă parte.

Au fost interviewate 53 de persoane resursă, cu profesii diverse, opt persoane care lucrează în administrație ca funcționari publici și aleși locali și o persoană din mass-media locală. Primul criteriu de care s-a ținut seama în selectarea interlocutorilor din afara aparatului administrativ al Primăriei și a Consiliului Local a fost rolul activ al acestora în comunitate. S-a ținut cont, de asemenea, de domiciliul intervievaților, urmărind ca ei să fie locuitori din toate cele trei sate din componența comunei.

În afară de interviuri, am încercat să aflăm o serie de date și prin trimiterea unor cereri de informații de interes public (conform Legii 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public), metodă des folosită în cercetările care privesc relația administrație publică-cetățean, dar și prin, poate, cea mai eficientă și simplă metodă: observația directă.

Pe baza prevederilor Legii 544/2001, am solicitat toate documentele care trebuie să existe în Primărie și Consiliul Local, în care să se reflecte asumarea prevederilor Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și ale Legii 544/2001 privind liberul acces la informația de interes public. Am solicitat procese verbale ale ședințelor de Consiliu Local pentru a putea evalua gradul de participare a cetățenilor la procesul de luare a deciziilor în cadrul acestei instituții, declarațiile de avere și de interese (pentru a aprecia aspecte legate de integritatea personalului și a aleșilor locali).

După evaluare

Raportul de evaluare a calității guvernării locale în Comuna Cristești nu a avut rolul de a atrage atenția asupra punctelor slabe ale guvernării, ci de a oferi o bază de plecare pentru identificarea de măsuri care să ducă la îmbunătățirea calității acesteia (pentru mai multe informații legate de raport, consultați pagina de internet - www.bunaguvernare.eu).

Măsurile propuse în cadrul raportului au fost discutate cu ocazia organizării unui seminar de instruire la care au participat atât reprezentanți ai Primăriei – aleși locali și funcționari publici –, cât și reprezentanți ai celor trei sate din comuna Cristești (membrii GIC).

Discuțiile au fost purtate pornindu-se de la punctele tari și punctele slabe identificate în raportul de evaluare privind cele cinci dimensiuni ale bunei guvernări urmărite de către echipa proiectului, ținându-se cont și de recomandările și observațiile cuprinse în raport, precum și de cele rezultate în cadrul întâlnirilor de lucru.

Printre măsurile care pot fi dezvoltate de către administrația publică locală în vederea îmbunătățirii calității guvernării locale discutate la seminarul de instruire s-au numărat:

- editarea unui buletin informativ (lunar) care să fie distribuit tuturor familiilor din comună și care să conțină: informații despre proiectele de hotărâre de Consiliu Local care sunt în lucru; informații despre deciziile luate în cadrul Primăriei; programul de audiențe; agenda ședințelor de consiliu și programarea acestora; informații de interes general pentru comunitate (privitoare la acordarea subvențiilor agricole, a licitațiilor publice etc.);

- angajarea unei persoane care să fie responsabilă cu facilitarea relației dintre Primărie și cetățeni. Aceasta ar urma să aibă atribuții în: activitățile de informare și consultare a cetățenilor, realizarea buletinului informativ, actualizarea informațiilor de la aviziere, invitarea factorilor interesați la ședințele Consiliului Local, organizarea de dezbateri publice etc.;
- montarea de aviziere în spații circulante (școli, magazine etc.) în toate cele trei sate ale comunei și afișarea de informații relevante;
- stabilirea unui program lunar de audiențe pentru consilierii locali, în fiecare dintre cele trei sate ale comunei;
- identificarea și invitarea persoanelor interesate de un subiect anume la ședința de consiliu local la care ar urma să se discute respectivul subiect;
- organizarea de întâlniri publice, regulat, în toate cele trei sate ale comunei;
- sondarea opiniei cetățenilor cu privire la calitatea serviciilor oferite de administrație;
- elaborarea unui program anual al achizițiilor și diseminarea lui prin canale multiple de informare publică;
- definitivarea situației declarațiilor de avere;
- înființarea unui registru de evidență a darurilor;
- îmbunătățirea paginii web a comunei .
(<http://comunacristesti.ro>)

Rezultatele activității Grupului de Inițiativă Cetățenească

Pornind de la raportul de evaluare, pe parcursul câtorva întâlniri, membrii grupului au analizat probleme legate de guvernarea locală, o parte dintre propuneri fiind asumate de către primar în ședințele Consiliului Local. Astfel:

- răspunzând nevoii de informare a locuitorilor comunei, a fost editat și distribuit buletinul informativ al Primăriei și Consiliului Local, intitulat *Jurnal sătesc*. Acesta conține informații legate de ședințele Consiliului Local, informații de interes general, anunțuri de licitații etc. Fiecare dintre cele cinci numere editate până în prezent au ajuns la aproximativ 600 de familii din toate cele trei sate;
- răspunzând nevoii de îmbunătățire a comunicării dintre administrație și cetățeni, Primăria a decis ca, începând cu anul 2008, să angajeze un funcționar responsabil cu informarea și consultarea cetățenilor. GIC a luat în discuție și a creat o propunere de fișă a postului acestui funcționar;
- în privința îmbunătățirii site-ului – s-a agreeat publicarea pe pagina web a proceselor verbale de la ședințele de consiliu, aducerea la zi a publicării hotărârilor de consiliu, publicarea buletinului informativ;
- pentru a stabili mult mai clar raportul de conduită profesională între funcționarii Primăriei Cristești și cetățenii comunei, a fost adoptat noul Regulament de Ordine Interioară al Primăriei Cristești. În cadrul acestuia sunt cuprinse cinci articole privind metodologia de aplicare a politicilor de transparență decizională, acces la informație și relații cu publicul;
- pentru sporirea gradului de informare a cetățenilor din comuna Cristești, au fost redactate și folosite cele trei aviziere din comună. La sugestia grupului, acestea au fost repositionate în locuri circulante din cele trei sate - Cristești, Herești și Homița și conțin informații actuale despre hotărârile autorităților publice locale;
- răspunzând nevoii de sporire a integrității funcționarilor publici și aleșilor locali, s-a instituit un registru pentru evidența darurilor primite de către aceștia.

Considerăm “cazul Cristești” un caz de succes pentru că:

- au fost produse schimbări reale: există acum un buletin informativ, în curând va exista un funcționar care se va ocupa de comunicare și de consultarea cetățenilor, au fost revitalizate avizierele etc. Poate că aceste schimbări nu sunt schimbări radicale, dar importanța lor provine în primul rând din modul în care au fost produse, cu participarea cetățenilor care au putut vedea că atunci când au o idee sau o opinie și o discută cu reprezentanții administrației publice sunt ascultați și că pot modifica aspecte concrete în modul în care este administrată comunitatea;
  - în cadrul acestui proiect, a fost prima ocazie în care autoritățile din Cristești au stat la aceeași masă de discuții cu o structură ce reprezintă interesele cetățenilor și au acceptat ca membrii acesteia să intervină în definirea modului în care lucrează Primăria;
  - grupul a decis să continue să funcționeze și după încheierea proiectului și să își asume rolul de comitet consultativ cetățenesc pentru Primar și Consiliul Local. De asemenea, membri grupului de lucru vor continua să monitorizeze modul în care primăria comunică cu cetățenii și administrează comunitatea.
- **cetățenii din Cristești s-au implicat!**

Care au fost elementele care au asigurat succesul “cazului Cristești”:

- construirea rapidă, în cadrul GIC, a unei viziuni comune referitoare la modul în care ar trebui să decurgă activitățile proiectului în comuna Cristești. Acest lucru i-a ajutat pe membri grupului să-și înțeleagă rolul și să identifice scopul comun;
- dedicația și disponibilitatea membrilor grupului de lucru;

- faptul că, în raportul de evaluare realizat de echipa de proiect, membrii grupului de lucru au găsit o analiză clară și obiectivă a punctelor tari și a punctelor slabe, existând astfel o bună bază de pornire în vederea identificării de soluții și măsuri necesare;
- deschiderea reală a autorităților locale, faptul că aleșii locali și funcționarii publici din Cristești au acceptat cu toată deschiderea să dezbată cu cetățenii modul în care merg lucrurile în Primărie și Consiliul Local.

Jimbolia

Date generale despre comunitate

Orașul Jimbolia se află situat în partea de vest a României, la 572 km distanță de București și la 39 km distanță de Timișoara, reședința județului Timiș. Orașul se află la intersecția unor importante căi de comunicație, fiind un important punct de frontieră feroviar și rutier la granița dintre România și Serbia. Jimbolia face parte din categoria orașelor mici, ocupând, la recensământul din 2002, cu cei 11.113 locuitori, locul 175 în clasamentul localităților din România după populație.

Prima atestare documentară a orașului datează din anul 1332. De la colonizările cu populație germană din 1766, localitatea s-a numit Hatzfeld, iar din 1924, Jimbolia. Din 1857, Jimbolia este legată de Timișoara prin una din primele căi ferate de pe teritoriul României. Prima unitate industrială este înființată în anul 1864.

Din punct de vedere economic, agricultura ocupă o pondere însemnată. Fondul funciar cuprinde 9.735 ha teren agricol, din care 97% teren arabil și 3% pășuni și fânețe. Profilul industrial al orașului

este dominat de industria ușoară (încălțăminte, confecții, textile), dar se dezvoltă intens industria electrotehnică și electronică, industria mecanică, industria maselor plastice. Industria oferă locuri de muncă pentru 58% din populația activă a orașului. În sectorul terțiar, care acoperă toată gama serviciilor, este angajată 38% din forța de muncă.

Din punct de vedere etnic, în Jimbolia trăiesc români (72%), maghiari (15%), rromi, germani, sârbi și alte naționalități.

Jimbolia găzduiește o viață asociativă relativ intensă, în oraș desfășurându-și activitatea asociații și fundații din domenii diverse (cultural, social, de dezvoltare microregională, civice). Există un lung istoric de colaborare între aceste organizații și administrația publică locală.

Un demers interesant al administrației publice din Jimbolia, inclusiv din punctul de vedere al acestui proiect, a fost constituirea Consiliului Consultativ al Reprezentanților de Străzi (CCRS), format din delegați ai cetățenilor locuitori ai fiecărei străzi din localitate. Membri CCRS indeplinesc un rol de facilitare a comunicării între cetățeni și administrație prin colectarea și transmiterea informațiilor legate de problemele de interes civic și de gospodărie comunală de pe strada respectivă către conducerea primăriei. Acest lucru are loc în cadrul unor întâlniri lunare ale primarului sau viceprimarului cu reprezentanții de străzi, întâlniri la care sunt invitați și reprezentanți ai instituțiilor și serviciilor publice din localitate. Pe de altă parte, membri CCRS au și un rol în diseminarea informațiilor de interes public prin distribuirea Buletinului Informativ editat de către Primărie, respectiv prin informarea directă - prin viu-grai - a cetățenilor, cu privire la aspecte de interes general.

Grupul de lucru

Constituirea Grupului de Inițiativă Cetățenească a fost un proces a cărui durată a depășit estimările inițiale, din motive ținând în primul rând de agenda încărcată a conducerii Primăriei orașului Jimbolia și de desfășurarea, în perioada aprilie-iunie 2007, a unei serii de evenimente care a necesitat întreaga atenție a acesteia.

În cele din urmă, în interesul valorificării disponibilității de implicare a potențialilor membri care nu aparțin conducerii Primăriei, s-a decis constituirea Grupului de Inițiativă Cetățenească fără participarea primarului sau a viceprimarului care sunt reprezentați de angajați ai primăriei și primesc informări periodice referitoare la activitatea grupului. Prima ședință de constituire a GIC a avut loc la mijlocul lunii iulie 2007.

Din componența Grupului fac parte doi consilieri locali, patru funcționari din cadrul Primăriei Orașului Jimbolia, doi reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale, un reprezentant al unuia dintre furnizorii de servicii comunale, patru reprezentanți de străzi (o profesoară, un pensionar, doi oameni de afaceri), respectiv un voluntar din partea organizației Peace Corps din Statele Unite ale Americii, care funcționează, începând cu luna iunie 2007, în cadrul Primăriei Orașului Jimbolia, în cadrul unui stagiu de aproape doi ani. Grupul este echilibrat din punctul de vedere al reprezentării pe gen și vârstă.

Grupul și-a ales secretarul în persoana funcționarului care are responsabilități în domeniul implementării prevederilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

S-a decis ca frecvența întâlnirilor de lucru ale GIC să fie o dată la două săptămâni.

O constatare interesantă rezultată în urma celor trei ședințe de lucru ale GIC precum și a unei întâlniri comune a GIC și a Consiliului Consultativ al Reprezentanților de Străzi a fost că o mare parte dintre persoanele care au fost alese de către cetățeni să facă parte din această din urmă structură nu mai participă la întâlnirile de lucru, fiind necesară reconstituirea sa prin cooptarea de noi reprezentanți.

De asemenea, a devenit evident că reprezentanții CCRS care au optat să facă parte și din GIC sunt deosebit de activi și că apreciază faptul că GIC le oferă posibilitatea să facă mai mult pentru comunitate pe lângă funcția de facilitare a circulației informației de interes cetățenesc și gospodăresc între cetățenii de pe strada reprezentată și Primărie. Practic, aceștia sunt interesați și dispuși să participe la dialogul dintre cetățeni și administrație, la analiza problemelor comunității, la identificarea și prioritizarea soluțiilor, la generarea de recomandări. În câteva rânduri, aceștia au apreciat că GIC poate să faciliteze contactul dintre cetățeni și membri Consiliului Local, despre care se pare că există părerea că nu interacționează suficient cu comunitatea.

Cu concursul voluntarului Peace Corps, care a devenit în scurt timp un bun vorbitor al limbii române, este în curs de elaborare o serie de minicursuri legate de eficiența participării individuale, moderare, argumentare, luarea deciziilor, procese în cadrul grupurilor de lucru, care să permită creșterea eficienței întâlnirilor de lucru ale GIC și a activității grupului, în general.

Se preconizează ca în cadrul ședinței de plen a Consiliului Local al Orașului Jimbolia din luna septembrie să fie prezentată activitatea Grupului de Inițiativă Cetățenească, respectiv direcțiile în care acesta și-a propus să intervină.

Rezultatele notabile ale activităților din cadrul proiectului și ale implicării GIC sunt:

- informarea mai eficientă și mai bogată în conținut a comunității cu privire la ședințele Consiliului Local prin intermediul afișajului și a site-ului web al orașului;
- inițierea procesului de modificare a conceptului editorial al Buletinului Informativ;
- inițierea unor discuții legate de desfășurarea unor dezbateri publice pregătitoare legate de adoptarea bugetului local pe anul următor;
- identificarea problemei legate de insuficiența contactelor dintre consilierii locali și cetățeni;
- decizia de grupare a unui număr de străzi și relaționarea directă a reprezentaților respectivelor străzi cu câte un consilier local.

Evaluarea calității guvernării locale

În prima etapă a proiectului au fost întreprinse activități care au urmărit colectarea de informații care să permită evaluarea calității guvernării locale pe cele cinci axe vizate de proiect. În acest sens, au fost utilizate mai multe instrumente:

a. desfășurarea de interviuri: au fost intervievate, în luna februarie, 18 persoane resursă, cu preocupări diverse: oameni de afaceri locali, reprezentanți ai unor organizații neguvernamentale active în localitate, respectiv reprezentanți ai Primăriei Orașului Jimbolia și membri ai Consiliului Local. Definirea listei de persoane care au fost intervievate s-a realizat în cadrul unor discuții ale coordonatorului local al proiectului cu persoane din comunitate, cunoscătoare ale problemelor administrației. Nu s-a urmărit o măsurătoare cantitativă de opinie ci, în primul rând, o analiza instituțională;

b. solicitarea de informații de interes public, în baza prevederilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public;

c. observație și consultare a unor documente ale Primăriei (avizierul Primăriei, analiza site-ului www.jimbolia.ro, documentele din categoria informațiilor de interes public furnizate din oficiu, păstrate la dispoziția cetățenilor interesați în cadrul Serviciului Integritate Europeană, Relații Publice, Resurse Umane etc.);

În urma desfășurării etapei de evaluare a calității guvernării a fost elaborat un raport preliminar care a sintetizat informațiile culese, evidențiind punctele tari și slabe, observațiile și recomandările de acțiune pe cele cinci paliere de analiză a calității guvernării.

În următoarea etapă a proiectului, a avut loc un seminar de instruire referitor la calitatea guvernării în orașul Jimbolia, la care au participat o parte dintre persoanele intervievate dar și alte persoane reprezentând administrația publică locală și organizațiile neguvernamentale din oraș. Cu ocazia seminarului au fost discutate concluziile raportului preliminar, stabilindu-se prioritățile care ar trebui urmărite în cadrul activității ulterioare a Grupului de Inițiativă Cetățenească. Tot cu ocazia seminarului a fost evidențiat faptul că, în componența GIC, este recomandabilă atragerea unora dintre cetățenii orașului, membri ai Consiliului Consultativ al Reprezentanților de Străzi.

Printre ideile care au fost definite ca priorități ce ar trebui să facă obiectul activității Grupului pentru Inițiativă Cetățenească se numără:

- creșterea relevanței pentru cetățeni a informațiilor cuprinse în Buletinul Informativ editat și distribuit de Primăria Orașului Jimbolia;
- dezvoltarea sistemului de afișaj referitor la activitățile

administrației publice;

- creșterea transparenței activității Consiliului Local prin diseminarea mai eficientă și cu suficient timp în avans a informațiilor referitoare la agenda ședințelor de Consiliu Local, prin postarea unor informații mai complete legate de hotărârile adoptate;
- creșterea eficienței în activitățile cu publicul la nivelul aparatului Primăriei, eventual prin constituirea unei structuri unice care să realizeze interfața cu cetățeanul interesat de servicii;
- încurajarea asumării de către fiecare dintre consilierii locali a sarcinii de relaționare cu un număr de 3-4 dintre reprezentanții de străzi;
- facilitarea relaționării consilierilor locali cu cetățenii interesați de problemele comunității;
- actualizarea declarațiilor de avere și de interese ale aleșilor locali și a funcționarilor din Primărie pe site-ul www.jimbolia.ro;
- organizarea din timp și încurajarea participării celor interesați la dezbaterilor referitoare la adoptarea bugetului local;
- identificarea de modalități de îmbunătățire a accesului la informații și servicii publice a locuitorilor din Clarii Vii (o colonie agricolă având statutul de cartier al orașului, situată la circa 5 km în afara orașului și în care locuiesc circa 100 de familii);
- realizarea unor cercetări referitoare la gradul de satisfacție al beneficiarilor (individuali și instituționali) de serviciile publice;
- creșterea relevanței activității Biroului de Consultanță pentru Cetățeni pentru locuitorii din Jimbolia și evitarea suprapunerilor cu activitatea serviciului de relații publice al primăriei.

Considerăm “cazul Jimbolia” un caz de succes pentru că:

- s-a constatat că și o localitate în care aparent calitatea guvernării este foarte bună, administrația având, de ani buni, preocupări în această privință, pot fi încă identificate domenii în care se poate interveni pentru îmbunătățirea stării de fapt;
- a existat un interes real din partea administrației publice locale de a beneficia de o evaluare externă a calității guvernării, cei intervievați și participanții la activitățile proiectului implicându-se fără rețineri în furnizarea de informații în vederea derulării procesului de evaluare, respectiv în vederea stabilirii direcțiilor de acțiune;
- proiectul oferă posibilități de implicare persoanelor interesate de implicarea voluntara în ameliorarea unor aspecte ale vieții comunității;
- au fost identificate direcții concrete în care prin conlucrarea reprezentanților administrației, organizațiilor neguvernamentale;
- proiectul permite unor reprezentanți aleși în Consiliul Local să interacționeze cu cetățenii activi ai orașului și să constate existența unor nemulțumiri a acestora cu privire la lipsa dialogului dintre alegători și consilierii locali.

Factorii determinanți ai succesului în cazul Jimboliei au fost:

- existența unor bune experiențe locale anterioare în ceea ce privește relația administrație-cetățeni;
- existența unui sector neguvernamental local divers și destul de activ, considerat întotdeauna ca și partener de către administrație;
- deschiderea și receptivitatea administrație publice locale față de constatările din raportul de evaluare;
- implicarea serioasă a membrilor CCRS cooptați în cadrul GIC,

oameni orientați către obținerea de rezultate, ca tip de demers care valorifică în foarte bună măsură interesul și disponibilitatea lor de implicare.

Fonduri europene pentru buna guvernare

I. Programul Operațional Creșterea Capacității Administrative

Punctele slabe întâlnite în cele două comunități pilot la nivelul administrației publice pot oferi o imagine de ansamblu asupra problemelor generale ale guvernării locale din România. Un bun nivel al acesteia reclamă, pe lângă respectarea legilor și regulamentelor aflate în vigoare, și deschiderea sau bunăvoința funcționarului public sau alesului local pentru înțelegerea și rezolvarea problemelor cu care cetățeanul sau comunitatea se confruntă.

Alături de organizarea corespunzătoare a dialogului cu cetățenii sau de afișarea regulamentară a unui proiect de hotărâre cu 30 de zile înainte de adoptarea sa, așa cum prevede legea, funcționarului public și/sau aparatului administrației locale îi mai sunt necesare și alte aptitudini. Gradul de competență, experiența, receptivitatea, eficiența, credibilitatea sunt numai câteva dintre caracteristicile unui funcționar al viitorului dintr-o Românie integrată în Uniunea Europeană. Adăugăm la acestea un nivel de salarizare corespunzător și o infrastructură pe măsură. Rezultatul acestor caracteristici "va fi o administrație publică eficientă și eficientă și un nivel înalt al încrederii publicului în serviciile acesteia".

Am citat din obiectivul general al Programului Operațional – *Creșterea Capacității Administrative*, unul dintre cele șapte Programe Operaționale prin intermediul cărora România va implementa fondurile europene structurale în următorii șapte ani. În valoare de

185 de milioane de euro, Programul Operațional – Creșterea Capacității Administrative (PO – DCA) va investi în buna guvernare, ținta sa fiind administrația centrală și locală din România. În conformitate cu documentele programatice existente la nivelul lunii mai 2007, iată mai jos axele prioritare și principalele direcții de intervenție ale acestui program.

Axele prioritare ale PO - DCA sunt:

- I. Îmbunătățirea structurală a nivelului de formulare al politicilor publice*
- II. Îmbunătățirea calității și eficienței în livrarea descentralizată de servicii publice*
- III. Asistență tehnică*

I. Principalul obiectiv al axei prioritare numărul unu este acela de a contribui la dezvoltarea administrației publice din România prin îmbunătățirea capacității de formulare a politicilor publice.

Această axa prioritară este structurată pe trei domenii principale de intervenție: 1) îmbunătățirea nivelului de luare a deciziilor publice (cu accent pe programe de pregătire menite să crească nivelul de formulare și implementare a politicilor publice), 2) creșterea nivelului de responsabilitate (cu accent pe dezvoltarea culturii de programare, monitorizare și evaluare la nivelul administrației publice locale) și 3) îmbunătățirea capacității organizatorice (cu accent pe activități de reorganizare și managementul resurselor umane în direcția îmbunătățirii standardelor de cunoaștere și experiență).

II. Principalul Obiectiv al Axei prioritare numărul doi este acela de a îmbunătăți calitatea și eficiența serviciilor furnizate de administrația publică locală și centrală. Axa numărul doi va fi structurată pe două domenii principale de intervenție 1) susținerea procedului de

descentralizare (cu accent pe susținerea procedurilor care au drept scop descentralizarea proceselor administrative), și 2) îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor publice (cu accent pe adoptarea și respectarea standardelor de calitate și performanță în furnizarea serviciilor publice).

IV. Axa Prioritară - Asistență Tehnică. Principalul obiectiv al acestei axe este acela de a oferi sprijin în vederea unei implementări eficiente și efective a programului operațional. Totodată, prin intermediul acestei axe se urmărește pregătirea cu succes în vederea elaborării unei noi perioade de programare.

Beneficiarii PO – DCA vor fi instituții ale administrației publice centrale și locale (Ministere, Agenții Guvernamentale, Consilii Locale), organizații neguvernamentale din domeniul de referință, instituții de învățământ superior.

Conform documentelor programatice, la sfârșitul celor șapte ani de investiții structurale, România va trebui să aibă o administrație eficientă alături de un grad superior de satisfacție a cetățeanului față de serviciile primite. Însă lucrurile nu sunt atât de simple. O problemă semnificativă este legată de gradul de absorbție al acestor fonduri. Cu alte cuvinte va fi administrația românească capabilă să absoarbă și să implementeze cu succes fondurile corespunzătoare dezvoltării?

În discuțiile avute cu reprezentanții autorităților locale de-a lungul întâlnirilor organizate în acest proiect dar și în alte inițiative similare, un obstacol semnificativ pe drumul către accesarea fondurilor europene pentru dezvoltare este accesul deficitar la informații despre finanțări europene. Această problemă, caracteristică frecventă a administrațiilor locale din comunitățile mici, este asociată adesea cu nivelul scăzut de pregătire al

funcționarilor în elaborarea cererilor de finanțare, lipsa fondurilor de cofinanțare, corupția și traficul de influență, toate acestea lărgind foarte mult distanța dintre beneficiarul final – administrații publice locale și centrale - și fondurile europene atât de necesare dezvoltării acestora.

Pentru buna guvernare din România urmează o perioadă favorabilă. Depinde numai de autorități, locale și centrale, dacă vor ști să folosească eficient fondurile care le sunt rezervate. Cetățenii, alături de organizațiile societății civile, vor avea și ei un rol foarte important în această ecuație, putând influența benefic acest proces prin implicare activă, prin proiecte de parteneriat și inițiative pentru dialog. Pentru următorii șapte ani, administrația românească trebuie să dovedească că este capabilă să se modernizeze iar cetățenii trebuie să arate că sunt direct interesați de felul în care sunt guvernați.

Echipele care au scris și editat această broșură:

Asociația Pro Democrația

Bd. Maresal Al. Averescu nr. 17, Pavilion 7, Et. 3
Sector 1, București

Tel/Fax: (+4021) 222 82 45, 222 82 54

Web: www.apd.ro

Persoană de contact

Paul Chioveanu - Coordonator programe

E-mail: paul.chioveanu@apd.ro

Centrul de Resurse pentru participare publică

Str. Ing Zablovschi nr. 1, bl 13B, sc A, et 1, ap 5, sector 1, București

Telefon: (+4031) 105 07 55

Fax: (+4031) 105 07 56

Web: www.ce-re.ro

Persoană de contact

Oana Bahnaru Preda – Director

E-mail: oana@ce-re.ro

Agenția de Monitorizare a Presei

Calea Plevnei 98, Bl. 10 C, Sector 1, București

Tel/Fax: (+4021) 313 40 47

Web: www.mma.ro

Persoană de contact

Dan Barbulescu - Coordonator programe

E-mail: dan@mma.ro

Pentru mai multe informații, consultați pagina www.bunaguvernare.eu

Note

Note

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

**PROGRAMUL
DE CONSOLIDARE A
SOCIETATII CIVILE
DIN ROMANIA**

WORLD LEARNING
for INTERNATIONAL
DEVELOPMENT